

La Universitat de Lleida aborda la recerca social des de diferents disciplines acadèmiques. Investigadors de totes elles, pertanyents a diverses universitats, comparteixen recerca sobre joventut.

Per REDACCIÓ XXII

La joventut, a escrutini

EL GRUP JOVIS ANALITZA ELS EFECTES DE LA PANDÈMIA EN L'OCUPACIÓ

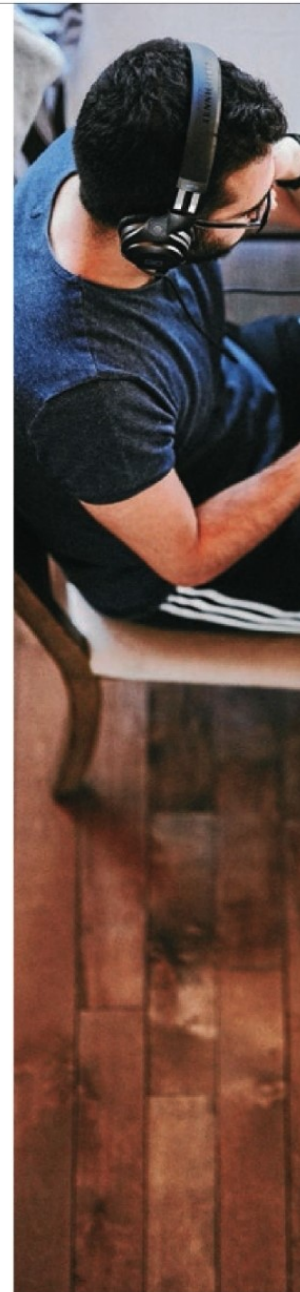
L'accés a una feina remunerada i estable ha estat, tradicionalment, la forma normalitzada d'emancipació de les persones joves, ja que els permetia l'autonomia econòmica, la constitució de noves famílies i l'autonomia moral. No obstant això, avui només 2 de cada 10 joves poden emancipar-se i, si ho fan, els costa el 60% del sou. Un fet que té moltes implicacions personals i socials i hauria d'estar al centre de les polítiques públiques.

Buscar els perquès i formular solucions és l'objectiu del grup de recerca de M. Àngels Cabasés, JOVIS.com, un grup consolidat que investiga la joventut i les polítiques que l'afecten des de diferents enfocaments teòrics i metodològics, i posa èmfasi en la transferència de coneixement acadèmic. Les seves aportacions han tingut un impacte social important, principalment gràcies a la investigació aplicada i "implicada", a més de generar un impacte internacional contrastat.

EL MERCAT LABORAL JUVENIL I LA RECERCA DE LA UDL

La crisi econòmica dels anys noranta va portar una progressiva flexibilització del mercat de treball, que va comportar un empitjorament de les condicions laborals per als joves, que encara es van agreujar a partir del 2008. La Reforma Laboral del 2012 (Llei 3/2012) hi va contribuir, atès que va afectar especialment l'accés a l'ocupació i a les modalitats contractuals dels menors de trenta anys, cosa que va produir un canvi del model de relacions laborals construït al llarg de trenta anys de diàleg i concertació social.

En diversos treballs que la Dra. Cabasés ha realitzat amb els membres del grup JOVIS.com, s'ha analitzat com els joves d'avui tenen pitjors condicions i pitjors expectatives que els seus antecessors. Han argumentat, en aquesta recerca, que s'ha consolidat un model d'ocupació precària que afecta especialment els joves: ofertes de treball

temporals, parcialitat involuntària, sobrequalificació i baixos salaris. És una situació que pot implicar una despersonalització de la carrera professional, tant des del punt de vista objectiu (inseguretat, promocions discontinües, impossibilitat de planificar la carrera, menyspreu del currículum ocult), com des del punt de vista subjectiu (desmotivació i manca de satisfacció amb la feina com a generadora d'identitat i seguretat personals). En un dels darrers estudis afirmen que, en els darrers deu anys, la situació de les dones joves ha empitjorat, amb més inestabilitat en l'ocupació i uns salaris més baixos, amb situacions de desigualtat de gènere que es reproduïxen. Alhora, els joves de nacionalitats no europees i els que no han acabat els estudis secundaris també han vist agreujada la seva situació de precarietat laboral.

El col·lectiu femení encara no ha assolit l'objectiu marcat a l'Estratègia 2020 del 75% de taxa d'ocupació. A Espanya, ser dona i jove suposa una doble penalització a què es pot afegir la classe i el lloc d'origen per agreujar la situació. Les de menys de 30 anys tenen una taxa d'ocupació més baixa, més temporalitat i parcialitat, menys ingressos i taxa més alta de pobresa. No obstant, el percentatge de dones que han assolit un nivell d'educació postobligatòria i universitària és més alt que el dels homes joves. Caldria plantejar-se quin paper té, i seguirà tenint, l'educació superior per afavorir una ocupació de qualitat entre el col·lectiu femení.

Actualment, a conseqüència de la crisi sanitària per la Covid-19, s'ha posat de manifest la debilitat estructural del mercat de treball juvenil i com els joves pateixen les

greus conseqüències econòmiques i socials. Les dades mostren que el nombre de contractes formalitzats a menors de trenta anys durant el primer semestre del 2020, respecte al mateix període del 2019, s'ha reduït en major mesura que els formalitzats pels majors de trenta anys. De nou, les dones menors de trenta anys són les que han perdut més contractes en aquest període de crisi sanitària.

Per aquesta raó, resulta essencial analitzar l'impacte de la Covid-19 i dels períodes de confinament sobre l'ocupació juvenil. Es plantegen preguntes a les quals cal donar resposta per tal d'aportar idees i suggeriments: com està impactant la gestió laboral realitzada en aquest període de pandèmia en les condicions laborals dels joves segons les seves característiques socials? De quina manera han afrontat els efectes laborals de la gestió de la pandèmia? Què implica per a les persones joves el teletreball? Poden els joves ser les principals víctimes de la segona crisi que s'anuncia a la sortida del confinament?

El projecte de JOVIS.com parteix d'aquests plantejaments per identificar els efectes derivats de la crisi provocada per la Covid sobre l'ocupació dels joves, per analitzar els factors que incideixen en la desigualtat per gènere, tenint en compte els mecanismes condicionants de la desigualtat social i l'exclusió múltiple. S'estudien, des d'un enfocament interseccional, les estratègies adoptades pel col·lectiu juvenil davant aquesta situació sobrevinguda provocada per la Covid-19, a través de les seves experiències i històries de vida, i per observar el paper de la formació universitària per aconseguir millors contractes.

**A ESPANYA, SER
DONA I JOVE SUPOSA
TENIR MENYS TAXA
D'OCUPACIÓ, MÉS
TEMPORALITAT I
SALARIS MÉS BAIXOS**

Metodologia

En recerca sobre joventut és molt important adoptar un enfocament interseccional, és a dir, considerar diferents dimensions que incideixen en la desigualtat social com són gènere, edat o classe social, entre d'altres.

La composició interdisciplinària del grup de recerca permet abordar el treball des de diferents mirades i disciplines: antropologia, ciència política, comunicació, economia, educació, geografia, pedagogia i sociologia, que requereixen i desenvolupen diferents tècniques i mètodes d'anàlisi.

Una metodologia amb mètodes mixtes permet desenvolupar una anàlisi més profunda de l'actual situació. D'aquesta manera, els diversos membres del grup combinen una anàlisi quantitativa amb una anàlisi qualitativa.

Amb la primera es tracten les dades estadístiques de caràcter socioeconòmic de fonts oficials i enquestes, aplicant tècniques convencionals d'anàlisi estadística i, molt especialment, models multivariants amb poder explicatiu, i també es fan servir altres tècniques que requeriran l'ús d'eines d'aprenentatge automàtic.

Les tècniques d'investigació qualitatives utilitzades, via virtual o presencial quan sigui possible, permeten accedir a les veus, experiències, així com les diferents situacions que està travessant la població jove, i de forma específica les dones joves, davant l'actual context, amb entrevistes semidirigides, confecció de biogrames i trajectòries de vida dels diferents actors implicats, grups de discussió per analitzar els discursos i les relacions que s'estableixen entre els actors, identificant les interseccions

presentes i observacions durant tot el procés d'investigació, per accedir de manera privilegiada al context on es duu a terme l'acció i comprendre les seves condicions.

L'ús d'un diari de camp complementat amb enregistraments, fotografies, etc. permet l'intercanvi i la discussió entre les diferents unitats d'observació.

Com a grup de recerca adopten una perspectiva holística dels fenòmens socials i, per això, l'anàlisi estadística ha de ser recolzada per una investigació de caràcter qualitatiu amb la intenció d'accedir a les experiències de les persones joves i les diferents situacions que estan vivint a partir de l'esclat de l'emergència sanitària provocada per la Covid-19.

Tens l'excel·lència al teu costat

Universitat de Lleida

Servei de Recerca i Innovació, Psicologia i Sociologia de la Udl. Replicacions: Ramon Sureda. Fotografia: Jordi V. Bo.

4 CAMPUS LLEIDA
1 CAMPUS IGUALADA
36 GRAUS
13 DOBLES GRAUS
41 MÀSTERS

info@udl.cat
www.udl.cat

Olga Martín

Presidenta de la
 Federació Europea de
 Ciència i Tecnologia
 dels Aliments.

Medalla Narcís
 Monturiol de la
 Generalitat per
 l'excel·lència en la
 recerca i la capacitat
 de lideratge.

**És la teua catedràtica
 de Tecnologia
 d'Aliments.**

Per arribar més lluny vine a la UdL

M. ÀNGELS CABASÉS és economista i doctora en economia aplicada. Actualment és la investigadora principal d'un projecte que té per objectiu analitzar l'impacte de la crisi actual sobre l'ocupació juvenil, especialment per gènere i sota una visió interseccional.

“TENIR UN TÍTOL UNIVERSITARI JA NO ÉS GARANTIA D'ESTABILITAT LABORAL”

Per REDACCIÓ XXII / Fotos: UNIVERSITAT DE LLEIDA

M. Àngels, què investigueu? Segons l'informe sobre Perspectives de l'Ocupació 2020 de l'OECD, els sectors socials més afectats per la crisi derivada de la Covid-19 són les dones, les persones joves i els treballadors amb ingressos baixos. L'informe alerta que els joves amb estudis universitaris tindran dificultats per trobar feina i pot ser que vegin reduït el seu potencial d'ingressos al llarg de la seva vida laboral. A més, els que necessitaven compaginar feina i estudis han vist truncades les seves possibilitats i els que necessitaven un període de pràctiques han vist minvada la possibilitat d'adquirir experiència. La nostra recerca vol aportar recomanacions adreçades al sector públic per resoldre aquest problema global.

Parleu de precarietat juvenil des de la universitat; aquesta institució en queda al marge? No. La política d'austeritat ha afectat de forma profunda el sistema de recerca, tot i la bona posició en els rànquings internacionals. La situació del capital humà universitari està al límit, amb una plantilla envellida, fruit de la no-reposició del professorat i del personal d'administració i de serveis que s'ha anat jubilant. Molts joves talentosos han hagut de buscar el seu futur en altres països.

Però diu que les universitats catalanes estan molt ben situades a nivell internacional. És cert, però avui només un 43% dels professors universitaris és permanent. No posar remei a aquesta situació podria suposar perdre molts dels avenços aconseguits. Necessitem urgentment la renovació generacional a la Universitat i posar en valor la voluntat, l'esforç, el treball i la humanitat dels joves investigadors.

Tenir un títol universitari és garantia de millors llocs de treball? L'educació i la formació són factors positius en el mercat laboral i garanteix millors condicions. Però en la situació actual ja no és una garantia d'estabilitat laboral i de millors salaris. Molts joves pensen a buscar oportunitats en altres països. No ens podem permetre formar-los i que marxïn.

Les persones joves viuran pitjor que els seus pares? Sembla que sí. El model d'ocupació al qual accedeixen no els permet tenir estabilitat laboral i poder forjar un projecte de vida digne.

La vostra recerca només té un impacte a nivell local? Busquem impacte social i participar i incidir en el debat sobre el mercat de treball postpandèmia. Volem tenir impacte en el sector productiu, formulant recomanacions per afavorir l'ocupabilitat dels joves i contribuir a la seva emancipació econòmica. I també impacte en les polítiques públiques, mitjançant la transferència dels coneixements acadèmics al sector públic. També en la investigació acadèmica mitjançant la metodologia del projecte centrada en la interdisciplinarietat i el mètode mixt qualitatiu i quantitatiu. En definitiva, volem incidir en un necessari canvi que permeti a les nostres persones joves un projecte de vida digne.

